

Govs ala un avots

Publicēts: 13.11.2020.

Atjaunināts: 26.07.2021.

Dabas piemineklis ir smilšakmens atsegumi, kas veido unikālu avota erozijas un fiziskās dēdēšanas veidojumu – cirkveida klinšu ieloku, aptuveni, 20 m diametrā ar pārkari un, nobrukumu rezultātā izveidojušos, smilts materiāla konusu ieloka centrā. Īpaši liels un ainaviski izteiksmīgs cirkveida iegrauzums Salacas pamatkrastā, izteiksmīgākais Salacas baseinā.

Ieloka dziļumā atrodas plaša niša, kas turpinās kā ala un dziļākajā daļā ir pildīta ar avota ūdeni. Nogāzes lejasdaļā ir Mazā Govs ala – šaura un zema, 4 m gara ala.

Aizsardzības kategorija: aizsargājams ģeoloģisks un ģeomorfoloģisks dabas piemineklis, atrodas [Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā, dabas parkā "Salacas ieleja"](#).

Kods: LV0441950

Administratīvais iedalījums: Valmieras novads, Skaņkalnes pagasts

Pārvalde: Dabas aizsardzības pārvaldes struktūrvienība [Vidzemes reģionālā administrācija](#).

Robežu shēma

[Robežu shēma uz ortofoto pamatnes](#)

Normatīvie akti

[Ministru Kabineta noteikumi Nr. 175 "Noteikumi par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem"](#)

[Ministru Kabineta noteikumi Nr. 228 "Dabas parks "Salacas ieleja" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"](#)

Vispārējs raksturojums

Teritorija ir izvietojusies Ziemeļvidzemes zemienē, Burtnieka līdzenumā, Salacas senlejas un upes pamatkrastā.

Vidusdevona Živeta stāva Burtnieku svītas paralēli slāņota un slīpslāņota smilšakmens atsegumi veido unikālu avota erozijas un fiziskās dēdēšanas veidojumu – cirkveida klinšu ieloku, aptuveni, 20 m diametrā ar pārkari un, nobrukumu rezultātā izveidojušos, smilts materiāla konusu ieloka centrā. Ieloka dziļumā atrodas plaša niša, kas turpinās kā ala un dziļākajā daļā ir pildīta ar avota ūdeni. Ieloka dienvidu malā, nogāzes lejasdaļā ir Mazā Govs ala – šaura un zema, 4 m gara ala. Ieži novērojamas līdz 1 m biezas slīpslāņojuma sērijas, kas šķērsgrīzumā ir kā muldveida struktūras.

Šobrīd aktīvākie ir avotu erozijas un fiziskās dēdēšanas procesi. Cirkveida ieloku vēl 20. gs 90.-ajos gados turpināja veidot gar ieloka dienvidrietumu sienu tekošais avots. Tecēdams ar lielu līkumu tas erodēja smilšakmens sienas pamatni, izraisīdams pakāpeniskus nobrukumus un cirkveida iegrauzuma paplašināšanos. 90.-o gadu beigās liels nobrukums noslēdza avota gultni un erozijas process apstājās. Pirms dažiem gadiem avots izveidoja sev pavisam citu izplūdes vietu cirkveida iegrauzuma ziemeļu sienas piekājē.

Pastāvīgi notiek smilšakmens atslāņošanās un nodrupšana no sienas lielām plātnēm pa subvertikālām plaisām, ko veicina mitrā ieža sasalšanas un atkuššanas mija (kriogēnā erozija).

Dabas pieminekļa teritorijā atrodas vairāki Eiropas nozīmes biotopi: smilšakmens atsegumi (8220), netraucētas alas (8310), upju straujtecēs un dabiski upju posmi (3160), kā arī veci vai dabiski boreāli meži (9010*).

Īpaši liels un ainaviski izteiksmīgs cirkveida iegrauzums Salacas pamatkrastā, izteiksmīgākais Salacas baseinā.

Dabas datu pārvaldības sistēma

OZOLS

Citi dati par šo un citām Latvijas īpaši aizsargājamām dabas teritorijām

[Skatīt vairāk](#)